

Torbjörn Tännsjö

1. Inledning

ÅTMINSTONE SEDAN 1600-TALET har det funnits röster som har förespråkat »kosmopolitism», i den starka betydelsen av ordet som innebär att en världsregering tjänar ett suveränt världsparlament.² Och under 1900-talet har många tänkare lagt till att denna världsregering borde vara demokratisk. Tanken bakom dessa krav är att många av de problem som mänskligheten står inför förefaller svåra att hantera på en lägre än global nivå. Det första och viktigaste av dessa problem är, givetvis, frågan om hur vi kan få en stabil och varaktig världsfred. Idén är här att på samma sätt som fred har uppnåtts inom ett bestämt område, när en nation har upprättats, skulle fred kunna uppnås i världen, om en världsregering med militärt monopol upprättas. Men i vår tid har även andra problem tillkommit. Till dessa hör miljöproblem (växthuseffekten), brott mot mänskligheten, korruption och globala orättvisor (Peter Singer, Peter Unger, Charles Beitz och Thomas Pogge är några av de tänkare som har framhållit denna sida av globaliseringsprocessen).³ De som har förespråkat en världsregering som tjänar ett suveränt världsparlament har emellertid varit i minoritet. Deras förslag har bemötts med misstro. Den främsta kritiken har varit att idén om en demokratisk världsregering som tjänar ett suveränt världsparlament är utopisk (vilket redan Rousseau hävdade). Och många tänker sig att även om det vore möjligt att upprätta en världsregering så skulle det inte vara önskvärt. Det finns bättre alternativ för mänskligheten att välja på.

Det tycks mig som om det finns tre radikalt skilda sätt att närma sig det traditionella fredsproblemet, och de nytillkomna problemen som berör miljö, internationell rätt, korruption, med mera. Ett förslag är att dessa problem hanteras på bästa sätt genom upprättandet av en världsregering som tjänar ett suveränt världsparlament. Detta förslag kommer jag att benämna global »federation», även om jag

är medveten om att ordet »federation» har många andra möjliga användningar.

Ett annat förslag är att vi bör civilisera varje nation; ty om detta sker kommer det att bli möjligt att finna lösningar till mänsklig-hetens problem genom fredliga förhandlingar mellan oberoende nationer. Denna åsikt företrädde av Jeremy Bentham och Immanuel Kant, som båda ansåg att ett anarkistiskt system för ett fredligt samarbete mellan oberoende nationer skulle utvecklas, sedan varje nation i sig hade genomgått vissa inre reformer.⁴

Det finns också ett tredje kompromissförslag: vi borde försöka upprätta ett slags »konfederation» av suveräna nationer, där somliga beslut tas på global nivå, medan andra beslut tas på nationell (eller regional, eller någon annan) nivå. Numer brukar denna position tas upp i diskussioner av tänkare som vanligtvis beskrivs som förespråkare för global eller kosmopolitisk demokrati. Nedan ska jag ge några exempel på detta.

Själv kommer jag att avvisa både Kant och Benthams anarkistiska lösning och den konfederala position som många moderna »kosmopolitiska» författare har intagit. I själva verket kommer jag att försöka visa att dessa förmodade alternativ till upprättandet av en suverän världsregering är utopiska.

För att få grepp om frågan huruvida demokratisk kosmopolitism är en realiserbar position, måste vi först definiera våra termer. Vad bör vi mena med »demokrati»? Vad bör vi mena med »kosmopolitism»? Vilken roll bör suveränitetsbegreppet spela?

2. Demokrati

VI BEHÖVER ETT begrepp om demokrati som gör det möjligt för oss att bedöma i vilken mån en världsregering som tjänar ett suveränt världsparlament skulle kunna vara demokratisk. I det här sammanhanget kommer demokrati att betraktas som en metod för att fatta kollektiva beslut. Ett kollektivt beslut B, fattas av ett kollektiv K, på ett demokratiskt sätt, om och endast om, B fattas med en metod som garanterar att det är viljan hos medlemmarna i K som faller utslaget. Om det inte finns någon enhetlig vilja

bland medlemmarna i K, men det finns en unik majoritetsvilja, så är det av avgörande betydelse att metoden garanterar att det är majoritetsviljan som faller utslaget. Om det inte finns någon unik majoritetsvilja, på grund av att det finns fler än två sätt att lösa ett problem, och det finns cykliska majoriteter, så är det exakta resultatet av beslutet inte avgörande för dess demokratiska status. Och, på samma sätt, om det endast finns två oavgjorda alternativ, så är resultatet heller inte avgörande för beslutets demokratiska status. I dessa fall är det avgörande att beslutsmetoden är sådan att om det hade funnits en unik majoritetsvilja så skulle denna ha fällt utslaget.⁵

Det är tydligt att detta är ett naturalistiskt begrepp om demokrati. Inga värderingar behöver göras när vi vill slå fast huruvida ett beslut har tagits på ett demokratiskt vis, eller ej. Jag tycker att det är en fördel. Dessutom finns det inga restriktioner på vilka kollektiv som kan ta demokratiska beslut om vilka frågor. Jag tycker även att detta är en fördel.

Definitionen rymmer några vaga begrepp. I synnerhet är det långt ifrån klart vad vi menar när vi säger att någonting är i enlighet med en individs eller ett kollektivs vilja. Begreppets kärna ligger här i individens vilja. Majoritetens (eller minoritetens, eller någon annan grupp)s vilja är en funktion av viljorna hos de individer som utgör gruppen. Men vad betyder det egentligen för en individ att »vilja» att en uppgift ska lösas på ett sätt snarare än ett annat?

Eftersom vårt intresse för begreppet är politiskt tycker jag att det är rimligt att säga att en persons vilja är ekvivalent med något slags åsikt som har uttryckts på ett korrekt och entydigt vis. Här är vi inte intresserade av intressen, eller välfärd, eller någonting sådant (vilket vi kan vara i moralfilosofi eller välfärdsekonomi). Istället ligger fokus på vad människor själva har att säga om de möjliga lösningarna till ett bestämt problem. Anledningen till att en bestämd individ som deltar i en demokratisk beslutsprocess vill att ett beslut ska lösas på ett sätt hellre än ett annat kan mycket väl vara taktiskt; röstbyte är en accepterad standard i många demokratiska beslutsprocesser.

Allt detta betyder är att om vi ska ha ett demokratiskt beslut överhuvudtaget, så måste det finnas politiska agenter som är villiga att uttrycka sina åsikter (på ett lämpligt sätt).

När demokrati väl har definierats på detta strikt naturalistiska vis (utan att tillgripa några värdetermer i definitionen), är det möjligt att formulera olika ideal i termer av demokrati. De flesta politiska ideologier har något att säga om demokrati. Och de flesta moderna politiska ideologier är på ett eller annat sätt positiva till demokrati. I varje politisk ideologi finns det ett visst utrymme för demokratiska beslutsprocesser. Om det demokratibegrepp som har definierats här används i beskrivningen av sådana ideologier, är det möjligt att specificera sådana saker som vilka beslut som ska fattas och vilka beslut som inte ska fattas på ett demokratiskt vis, i enlighet med en bestämd politisk ideologi. Och med hänsyn till de beslut som ska fattas demokratiskt, enligt den politiska ideologin i fråga, är det även möjligt att specificera vilka som ska fatta besluten.

Man bör notera att detta demokratibegrepp tillåter många och relativt olika metoder för att fatta demokratiska beslut. Det avgörande är att den metod som används garanterar att om det finns en unik folkvilja så är det denna vilja som kommer att fälla utslaget. Det mest uppenbara sättet att ordna detta på är förmodligen att träffas, låta var och en lägga fram sina förslag, ha en allmän diskussion och sedan rösta, på ett sådant sätt att majoritetsviljan, om det finns en unik majoritetsvilja, fäller utslaget. Detta är förstås den »klassiska», »direkta», eller »medbestämmande» metoden. Men det finns även andra metoder. Den viktigaste bland dessa är den »representativa» modellen.

Tanken bakom ett system där det är representanter för en grupp som träffas, lägger fram förslag, diskuterar dem och röstar, är att de beslut som dessa människor fattar ska vara desamma som de representerade skulle ha fattat, om de hade haft möjlighet att samlas på samma sätt. Det mest effektiva sättet att approximera denna (populistiska) idé är förmodligen genom att göra ett statistiskt urval av gruppen i fråga och sedan låta urvalet fatta beslut. Denna metod används dock sällan. Anledningen till att denna metod så

sällan används, tror jag, är att folk är skeptiska mot en så radikalt demokratisk angreppsmetod. De flesta människor tycks endast värdesätta demokrati om det demokratiska idealet tonas ner en smula med något slags elitism. Det är därför det finns politiska partier, därför folk kan göra politisk karriär, och så vidare.⁶

Det kan debatteras huruvida ett representativt system som är grundat på politiska partier verkligen närmar sig idealet, men jag tänker inte gå in på detta ämne här. Jag kommer att anta att ett sådant system, särskilt om den metod som används för att välja representanterna är strikt proportionellt och alltså tillåter de olika partierna att representeras på ett sätt som liknar hur preferenserna är fördelade inom elektoratet, är tillräckligt nära målet för att förtjäna att kallas »demokratiskt». När en sådan församling tar ett beslut i elektoratets ställe har vi tillåtelse att säga att det approximerar det beslut som elektoratet skulle ha tagit om det själv hade kunnat samlas, diskutera och rösta.

Det finns andra metoder för kollektivt beslutsfattande som också har kallats »demokratiska», men jag tänker inte räkna någon metod som är oförenlig med det begrepp som jag har definierat här, som demokratisk. Detta är endast en stipulation från min sida, men det är en stipulation som är fruktbar för diskussionen i denna artikel. Min fråga, i detta sammanhang, är helt enkelt om det finns utrymme för ett »demokratiskt» styre, i min mening, i ett samhälle med ett globalt medborgarskap.

Det löfte som ett sådant populistiskt demokratiskt ideal skulle ge till världens folk är att de skulle få delta i beslut rörande »existentiella» problem angående krig och fred, miljö, social rättvisa och mänskliga rättigheter. Det kan mycket väl vara så att en världsregering av ett mindre demokratiskt krävande slag skulle kunna lösa några av dessa problem lika bra, eller enklare, än den som jag har målat upp. Men det finns, i vart fall, lite hopp om ett folkligt stöd på global nivå för någonting som är sämre än det populistiska demokratiska idealet; radikalism är alltså, i en viktig mening, en förutsättning för realism.

3. Kosmopolitism

DET FINNS INGEN enighet om hur vi bör förstå kosmopolitism. Enligt mitt synsätt är en kosmopolit detsamma som en världsmedborgare. Kosmopolitism är alltså ett ideal om en allomfattande politisk organisation, en idé om ett globalt medborgarskap. Det finns emellertid ett annat begrepp som har varit standard i nutida diskussioner. Kosmopolitism har också betraktats som ett moraliskt förhållningssätt (med rötter i antiken), snarare än ett institutionellt arrangemang. På detta sätt använder Brian Barry termen:

En kosmopolit är, per definition, en världsmedborgare ... Kosmopolitism är ett moraliskt förhållningssätt, inte någon institutionell föreskrift. ... den nutida kosmopolitismen ... är en moralisk ståndpunkt som består av tre element: individualism, jämlikhet, och universalism. (Barry, 1999, s. 35).

Även om Barry skulle räkna detta som ett »missförstånd», så är det inte så som jag använder ordet »kosmopolit». Enligt min användning av ordet i detta sammanhang så är det en institutionell föreskrift (som innebär att ett globalt medborgarskap bör existera) och ingenting utöver detta. Så som det har betraktats här är kosmopolitism, ett globalt medborgarskap, (i princip) förenlig med alla typer av styre, demokratiskt, autokratiskt, plutokratiskt, diktatoriskt, och så vidare. Men jag kan hålla med om att i den mån det finns någon bärande tanke bakom kosmopolitismen, så borde denna förespråka något slags individualism, jämlikhet, och universalism. Men finns det verkligen en sådan bärande tanke? Är kosmopolitismen i sig ett realiserbart ideal?

4. Är kosmopolitismen ett realiserbart ideal?

ÄVEN OM VI håller oss till en snävt juridisk tolkning av begreppet om ett globalt medborgarskap så är det tydligt att ett sådant globalt medborgarskap, till viss del, redan existerar. Inte nog med att de handlingar som en nationell regering kan utföra är starkt begränsade genom förekomsten av mäktiga ekonomiska aktörer på den globala arenan, regeringarnas suveränitet i förhållande till

sina egna medborgare håller också på att försvinna. Det finns internationella konventioner, såsom FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna, som är bindande för alla medborgare på jorden, oberoende av nationalitet. Detta gäller även dokument såsom Nürnbergsprinciperna och Tokyotribunalen, Helsingforsdeklarationen, den internationella konventionen för medborgerliga och politiska rättigheter, och den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna. Och det finns institutioner såsom den internationella krigsförbrytartribunalen i Haag, som har möjlighet att straffa (en del) av de handlingar som bryter mot dessa.

Om vi håller oss till en mindre juridisk tolkning av begreppet om ett världsmedborgarskap så är det tydligt att det fattas alla möjliga slags politiska beslut i världen som de facto är bindande för alla medborgare på jorden; jag tänker här på de beslut som tas av internationella organisationer som WTO, IMF, Världsbanken, och diverse mellanstatliga juridiska fora.

Vidare, och ännu viktigare, finns det beslut som tas av enskilda regeringar, i synnerhet USA:s, som i praktiken är bindande för alla medborgare på jorden. Jag tänker här på beslutet att förbjuda odlandet av vissa grödor (till exempel coca i Sydamerika), som de facto är bindande för alla medborgare på jorden. Jag tänker även på alla slags så kallade antiterroriståtgärder, som utförs på global nivå.

I en global värld gäller det dessutom, och detta är någonting som får allt större betydelse, att där folk reser och handeln är global så är det tydligt att även de lagar som nationella parlament har antagit i praktiken är bindande för alla medborgare på jorden.

Allt detta betyder emellertid inte att ett äkta kosmopolitiskt medborgarskap har införts. Individerna är visserligen underkastad många lagar, men hon saknar många av de rättigheter, som också kan ses som kännetecknande för ett äkta medborgarskap. Det finns verkligen många källor till lagliga skyldigheter som binder folket på jorden. Vi har inträtt i vad som har kallats en neo-medeltida ordning. På detta sätt beskriver »realisten» H. Bull situationen:

Om moderna nationer skulle komma att dela makten över sina medborgare, och rätten att kräva sina medborgares lojalitet, å ena sidan med regionala och världsomfattande myndigheter, och å andra sidan med understatliga eller undernationella myndigheter, till den grad att suveränitetsbegreppet inte längre skulle vara applicerbart, då skulle vi kunna säga att en neo-medeltida form av universell politisk ordning har uppstått. (Bull, 1977, s. 254).

För att upprätta ett världsmedborgarskap måste vi komma över detta stadium. Vi får endast ha en källa, och inte fler, för våra lagliga skyldigheter. Och vi borde beviljas vissa rättigheter relativt maktavaren. Men är detta möjligt? Är det möjligt att åstadkomma samma sak på global nivå, som tidigare i historien endast har uppnåtts på en del nationella nivåer?

Frågan har besvarats nekande av många av de tänkare som har frågat sig huruvida det är möjligt att upprätta en världsregering. De har beklagat sig över det faktum att när nationalstater har upprättats har det alltid skett genom att en grupp i territoriet har fått övertaget över de andra. Nationer har oftast upprättats genom våld. Och vi vill, naturligtvis, inte upprätta en världsregering på det sättet, hävdar de. 1944 uttryckte Hans Kelsen denna tanke så här:

... en stat uppstår genom våldsamma konflikter mellan olika sociala grupper på olika ekonomiska nivåer. Med tiden utvecklar sig dessa väpnade konflikter ... på så sätt att den mest aggressiva och krigslystna gruppen underkuvar de andra och påtvingar dessa en fredlig ordning. (Kelsen, 1944, s. 5-6).

Men Kelsens synsätt är inte längre aktuellt. Vi bör komma ihåg att det har funnits system som har kommit i närheten av ett världsstyre; romarriket är det bästa exemplet på detta. Och vi närmar oss snabbt en liknande situation, en som Kelsen aldrig föreställde sig. Det är här USA kommer in i bilden. Efter Sovjetunionens fall har USA varit den enda supermakten i världen. Inom en överskådlig framtid kommer detta faktum att bestå. Det finns ingen anledning för oss att beklaga detta faktum, utan istället bör vi dra nytta utav det. Inte sedan romarrikets glansdagar har omständigheterna varit

så goda för en världsregering som de är idag. Och, till skillnad från situationen för två tusen år sedan, har idén om en demokratisk världsregering blivit ett realistiskt alternativ. Tiden är alltså mogen för att utnyttja denna unika möjlighet.

5. Representativ demokrati på global nivå

FÖLJANDE IDÉ OM ett kosmopolitiskt medborgarskap och en världsregering kan skisseras. Här utgår vi från den enda användbara existerande institutionen, FN. I syftet att upprätta ett kosmopolitiskt medborgarskap och en världsregering reformerar vi FN på följande sätt.⁷

Generalförsamlingen uppdelas i två kammare. Den andra kammaren väljs genom ett proportionellt valförfarande och representanterna som sitter i den andra kammaren har en röst var. Valen måste övervakas och accepteras av FN:s representanter. Alla länder har tillåtelse att delta i valen. Om det finns länder vars regeringar är tveksamma till att tillåta fria val, så kommer platserna för dessa länder att förbli tomma. Detta kommer att utgöra ett starkt incitament för regeringar att överkomma rädslan för fria val. Tänk er, till exempel, att Indien skulle välja sina representanter, medan Kina skulle lämna sina platser tomma. Vilket dåligt intryck det skulle ge på det kinesiska folket!

Om alla de viktigaste länderna går med på att delta i valen, vilken intressant världsbild vi skulle få se när representanterna samlas! En tredjedel av alla representanter kommer att komma från Kina och Indien.

Eller, kan detta vara ett problem? En del förespråkare för en världsregering har ansett det. A.C. Ewing, till exempel, vill begränsa representationen från världens mest tätbefolkade områden:

Utan att kasta någon skugga över indier eller kineser, måste man medge att inte så många engelsmän eller amerikaner skulle vilja styras av en församling där dessa två länder tillsammans skulle ha fyra eller fem gånger så mycket att säga till om som de anglo-saxiska folken. (Ewing, 1947, s. 289).

Denna inskränkning är inte särskilt rimlig. Och den är absolut inte

acceptabel för indier eller kineser. Jag tror snarare att det faktum som har beskrivits här är något som skulle kunna lära många (av oss) västerlänningar en nyttig läxa. Om vi kompromissar med det demokratiska idealet från början, så kommer den politiska kampen till dess försvar gå förlorad.

FN:s första kammare kommer att bestå av representanter från de olika ländernas regeringar enligt systemet: ett land – en röst.

När ett världsparlament väl har etablerats ska det också finnas en världsregering. Hur bör den väljas? Jag förmodar att generalförsamlingens två kammare tillsammans kan välja representanter till regeringen. Men det är också naturligt att godta att det kan finnas några permanenta medlemmar, som, till exempel, representanter från Kinas, Indiens, Rysslands, EU:s, och USA:s regeringar. Om dessa makter inte anser att de kontrollerar världspolitiken, så kommer det knappast att finnas något globalt medborgarskap överhuvudtaget.

Om generalförsamlingen saknar makt, och om världens huvudmakter i allmänhet, och USA i synnerhet, anser att systemet är säkert, så kan inte jag se någon anledning till att en sådan konstitutionell reform av FN inte skulle kunna genomföras. Eller är det alltför obehagligt att inte omedelbart ta bort huvudmakternas privilegierade position i FN? Det tycker Johan Galtung:

Mot argumentet att detta är ett villkor för att supermakterna alla ska vara med i FN så skulle ett fullkomligt rimligt svar vara att om särskilda privilegier är ett villkor för deras medlemskap så hör de inte hemma i en nyckelorganisation i den värld som är på väg mot global demokrati. (Galtung, 2000, s. 154).

Jag förnekar inte att det svar som Galtung föreslår kan vara »rimligt», men jag tvivlar på att det är förnuftigt. Av strategiska skäl är det oerhört viktigt att den andra kammaren kommer på plats. När den väl existerar kan vi i vårt demokratiska företag till största delen förlita oss på dess makthunger. Och i det långa loppet är givetvis målet att avveckla den första kammaren så att den andra kammaren kan bli suverän.

6. Den militära frågan

EN AV DE mest skyndsamma uppgifter som världsregeringen måste se till är upprättandet av en internationell ordning. Detta kräver militär styrka. Jag föreslår följande lösning, i linje med FN-fördragets ursprungliga intentioner. De länder som anser att deras situation redan är relativt säker bör uppmuntras till att omedelbart överge sitt militära försvar i utbyte mot garanterade gränser (av världsregeringen). De kommer även att vara tvungna att hålla sig med vissa militära resurser som kan stå till buds för de fredsbevarande uppdrag som åtas av världsregeringen, och ingen annan än världsregeringen.

Eftersom militära medel är kostnadskrävande kommer det att finnas en vilja till att acceptera denna policy. Att anta den skulle ge ekonomiska vinster i förening med en hög internationell ställning. Men är det, trots allt detta, överhuvudtaget realistiskt att hoppas att en sådan process någonsin sätts igång? Historien uppvisar bara ett fåtal exempel på detta, men vi får då komma ihåg att situationen i världen idag med en dominerande supermakt skiljer sig från vad vi har upplevt på väldigt länge. Det är förstas avgörande att några länder tar ledningen; i så fall är det inte orimligt att tänka sig att många kommer att följa efter. Det som är avgörande för att lyckas är att folk i allmänhet finner idén attraktiv, när de reflekterar över saken.

I en situation där det endast finns en supermakt kan man tänka sig att hela världen skulle haka på idén ganska snabbt (möjligtvis med undantag för vissa »skurkstater», vilka »hålls i schack» av FN:s fredsbevarande styrkor); det enda undantaget, förmodar jag, skulle vara världens enda militära supermakt (USA). Slutligen kommer vi nå den situation, vilken har förutsetts av A.C. Ewing, där svårigheten inte längre är att »övertyga stater att begränsa sin militär, utan att övertyga dem att bidra med sin rättmätiga del till rustandet för världens säkerhet». (Ewing, 1947, s. 294–295).

Men finns det alls något hopp om att USA någonsin kommer att följa efter? USA har nyligen antagit den officiella policyn att inte tillåta någon annan makt att utveckla en militär styrka som kan

jämföras med USA:s egen. Enligt ett 33 sidor långt dokument från Vita huset, publicerat den 20 september 2002 och överlämnat till kongressen, får ingen nation hota USA:s militära övertag. »Våra styrkor måste vara tillräckligt starka för att avskräcka möjliga motståndare från att försöka utveckla sina styrkor i hopp om att överträffa, eller bli jämbördiga med, USA:s».

Det finns ingen anledning att beklaga sig över detta arroganta drag från USA:s förvaltning. Det är inte lätt att medge detta, i synnerhet inte för en socialist. Men oavsett om det är lätt eller svårt att medge så är det ett faktum. Det bästa svaret är att vända andra kinden till. Övriga världen borde utmana USA:s militära arrogans med en radikal pacifism och en successiv, systematisk global nedrustning. Det är åtminstone vad jag har argumenterat för. Övriga världen borde handla på detta sätt i förhoppningen om att det kan göra intryck på det amerikanska folket. Eller är denna tanke alltför optimistisk?

Inte alls. När resten av världen har avrustat kommer det att uppstå ett missnöje i USA över att ett enda land måste stå för kostnader av detta slag själv. Det kommer att verka särskilt underligt om det inte längre finns några rivaliserande militärmakter i världen kvar. Alltså kommer det finnas ett starkt incitament även i USA för att nedrusta och förena sig med resten av världen.

Eller, är det så att USA exploaterar den övriga världen ekonomiskt till en sådan grad att om USA inte genom militära medel kan bevara detta system, så kommer det att skapa en nettokostnad för den genomsnittliga amerikanska medborgaren?

Jag är förvisso ingen expert på internationella ekonomiska relationer, men jag betvivlar att de imperialistiska exploaterande relationer, som naturligtvis existerar, spelar en så viktig roll. Och om de inte gör det så tycks min tanke om att det kommer att uppstå ett allmänt missnöje med de amerikanska militärkostnaderna rätt trolig.

Man kan, givetvis, invända att det som spelar en roll inte är om genomsnittsam Amerikanen faktiskt skulle vinna eller förlora på att USA avskaffar de militära kostnaderna, utan vad genomsnittsam Amerikanen skulle tro om saken. Och skulle inte de militära utgifterna kunna bevaras genom skapandet av rätt slags ideologi?

Detta är naturligtvis en möjlighet, men det betyder bara att det finns en viktig politisk uppgift som blir obligatorisk för dem som vill stödja det globala demokratiska idealet, nämligen att visa på och avslöja denna typ av ideologi. Och det är säkert en *sine qua non* för ett sådant avslöjande att det inte finns några rivaliserande militära styrkor i världen kvar.

I själva verket är detta huvudskälet till att vara skeptisk mot EU, samtidigt som man är entusiastisk inför kosmopolitism. Jag brukade argumentera på ett annat sätt (i min bok *Populist Democracy*), då jag, i likhet med de flesta tänkare som har skrivit om en världsregering, föreställde mig vägen till dess upprättande som en serie av steg, där regioner först enas, och sedan förenas till en global enhet. Detta ser jag nu, i en ny historisk situation, som ett misstag. Dessa regioner skulle hellre konkurrera med varandra än förenas. Och tanken att Europa har en särskild historisk mission, vilken nyligen har försvarats av Habermas m. fl.,⁸ är inte mindre arrogant än USA:s officiella policy, som har beskrivits ovan. Det är faktiskt uppkomsten av en absolut supermakt som bereder vägen till en världsregering.

Nu förmodar jag att jag har visat att idén om en suverän världsregering inte är fullkomligt utopisk. Men är det önskvärt att idén förverkligas? Eller, är den snarare ett slags dystopi? Jag kan tänka mig flera invändningar och jag ämnar ta upp dem i tur och ordning.

7. Demokratiargumentet

EN INVÄNDNING MOT den skisserade reformen skulle säkert vara att den brister i demokratisk kvalitet. Och denna invändning är fullständigt korrekt. De beslut som tas av två av de tre organen (generalförsamlingens två kammare) skulle mycket väl kunna vara »demokratiska» i den meningen att varje beslut speglar viljan hos det organ som tar det. Dessutom är det så att om den andra kammaren är vald på ett strikt proportionellt vis så kan vi säga att dess beslut reflekterar viljan hos världens folk. Emellertid, vilket redan har framhållits, kommer besluten som tas av generalförsamlingens andra kammare att vara av mindre vikt. Så även om generalförsamlingens andra kammare skulle kunna re-

presentera världsbefolkningen på ett direkt sätt (så snart som val har arrangerats på global nivå), så skulle den genom sina beslut inte göra så stor skillnad i världspolitik. Och, vilket också har framhållits, så måste säkerhetsrådet ha vetorätt mot de lagförslag som generalförsamlingen antar – inom en överskådlig framtid. Och de permanenta medlemmarnas representanter i säkerhetsrådet (världsregeringen) måste också ha vetorätt mot nästan vilket slags politisk aktion som helst som en majoritet av medlemmarna vill inlåta sig på. Så invändningen att ett politiskt system likt det skisserade inte skulle betyda att världsfolkviljan på något sätt blir avgörande för de beslut som världsregeringen tar är helt korrekt. Men är denna invändning relevant mot detta slags institution? Det tycker jag inte.

Trots allt är det så att om dessa institutioner skulle upprättas, och då tänker jag särskilt på den andra kammaren, så skulle vi få ett viktigt instrument för framtida demokratisering. På samma sätt som Europaparlamentet strävar efter mer makt och inflytande är det rimligt att tänka sig att FN:s andra kammare skulle sträva efter makt. Och på samma sätt som Europaparlamentet har en viktig roll att spela i de allmänna politiska debatter som formar den allmänna opinionen inom EU, skulle FN:s andra kammare forma världsoptionen.

Det finns emellertid en viktig skillnad mellan EU och världen. Inom EU finns det många mäktiga nationer som tävlar om inflytande. I världspolitik är det inte så. Och detta leder in på nästa invändning. Inte nog med att en världsregering som är vald i enlighet med de tidigare nämnda metoderna skulle vara så gott som opåverkbar av världsbefolkningens politiska opinion, i själva verket skulle den vara i händerna på USA:s förvaltning. Det skisserade systemet innebär att USA skulle styra världen genom FN. Eller, som skedde i relation till det andra Irakkriget, i de fall då USA inte lyckas skaffa FN-stöd för sina militära äventyr så kommer de att ge sig in på dessa äventyr oavsett vad FN beslutar.

Återigen måste vi dra slutsatsen att invändningen är riktig men irrelevant. USA styr världen i vilket fall som helst! Och här bör vi

inte tänka på nuet, utan på framtiden. Vi bör göra en jämförelse med hur utvecklingen mot nationell demokrati har gått till i många länder. Det är regel, inte undantag, att institutioner har upprättats som, till en början, inte har haft något avgörande att säga till om i politiken. Men med tiden har de blivit avgörande. Upprättandet av en politisk ordning behöver inte vara lösningen på ett omedelbart problem för att vara värdefullt. Även ett nationellt parlament som helt är i avsaknad av makt, kan vara (och har ofta varit) början på en utveckling som leder till en demokratisk ordning. Det är så vi bör föreställa oss upprättandet av ett världsparlament och en världsregering. Så snart institutionerna finns på plats kommer det att vara möjligt att sikta in sig på införandet av mer demokrati. Det kommer att finnas en drift till att avskaffa den första kammaren, till att avskaffa vetorätten, till att avskaffa permanent nationell representation, och så vidare. Och slutmålet kommer vara upprättandet av ett suveränt världsparlament, som väljer en ansvarig världsregering.

8. Det komunitära argumentet

DET FINNS ETT komunitärt argument med innebörden att ett globalt medborgarskap inte är önskvärt. Utgångspunkten för argumentet är att ett medborgarskap bör höra samman med något slags gemenskap. Enligt detta synsätt förutsätter ett medborgarskap en fördjupning i ett gemensamt språk, en gemensam kultur, delade värderingar, en gemensam historia, och så vidare. Jag tycker, rent ut sagt, att denna invändning är missriktad. Premissen som den grundar sig på, tanken att ett gemensamt medborgarskap kräver det slags gemenskap som har presenterats här, är falsk. Det är varken nödvändigt eller ens önskvärt att människor som tillhör samma politiska enhet delar språk, kultur, grundvärderingar, eller någonting annat av detta slag. Alla dessa saker är viktiga för vårt välmående och vår identitetskänsla, men det är lika viktigt att de tillåts blomstra i små och frivilliga sammanslutningar, och inte inom politiska enheter. Detta har att göra med det faktum att politiska enheter inte är, eller bara till en viss del är, frivilliga. Inte nog med att vi föds in i politiska enheter (på samma sätt som vi föds in i kul-

turer), det kan visa sig vara väldigt svårt och även omöjligt för oss att lämna dem. Men då får de inte utformas så att det kan innebära att vi känner oss kvävda när vi får veta att vi är tvungna att tillhöra en bestämd sådan enhet.⁹

Detta yrkande på att vi inte behöver dela grundläggande värden på jorden betyder inte att inga värden behöver delas, om en världsregering ska upprättas. Det är klart att en gemensam tro på något slags demokrati (av skäl som kan variera), kommer vara nödvändig. Om det inte är så att nationell demokrati upprättas i åtminstone en majoritet av länderna, och i synnerhet i de största, så kommer idén om en världsregering aldrig komma till skott. Men själva idén bakom att inleda en demokratisering av FN:s institutioner är att möjliggöra en världsomfattande omvändning till demokrati. Ett slags »demokratisk determinism» som sätts i rörelse genom upprättandet av FN:s andra kammare är tänkt att utföra denna uppgift.¹⁰

9. Det ekonomiska argumentet

DET HAR LAGTS fram en ekonomisk invändning, som liknar den kommunitära, men som grundar sig på problemet att det finns en bristande ekonomisk enighet i världen, snarare än en etnisk eller kulturell. Oaktat alla förespråkare för en ekonomisk globalisering, så pekar inte den nuvarande ekonomiska utvecklingen i riktning mot en verklig integration, hävdar dessa kritiker. Den ekonomiska utvecklingen tyder på vidgade klyftor och många lämnas helt enkelt utanför. Danilo Zolo uttrycker situationen så här:

All retorik om civil globalisering ... underskattar en av de mest karakteristiska och allvarliga konsekvenserna av det sätt på vilket västvärldens inflytande innebär en kulturell homogenisering utan integration: nämligen den antagonism som finns mellan de värderade medborgarskapen i västvärlden och de oräkneliga massor som tillhör outvecklade regionala och subkontinentala områden med en snabb demografisk tillväxt. (Zolo, 1997, s. 137).

Återigen måste min kommentar bli att även om detta är sant, vilket det till viss del är, så är det irrelevant som ett argument mot ett

kosmopolitiskt medborgarskap. Vad Zolo pekar på är de oönskade konsekvenserna av den existerande ekonomiska utvecklingen, inte konsekvenserna av ett kosmopolitiskt medborgarskap som sådant.

Det är viktigt att hitta strategier för att förbättra den ekonomiska situationen i världen, men det finns ingen anledning att tro att ett kosmopolitiskt medborgarskap i sig skulle bli problematiskt för en sådan önskad utveckling. Tvärtom, i den mån som ett medborgarskap kan demokratiseras på det sätt som har diskuterats ovan, så finns det goda skäl att tro att den kan vara ett bland många möjliga medel för en förbättrad utveckling av alla slags aspekter av världen.

Det är i synnerhet viktigt att observera att, på samma sätt som upprättandet av ett kosmopolitiskt medborgarskap inte förutsätter existensen av kulturell homogenitet, så förutsätter det inte heller någon existerande ekonomisk integration. Den förstnämnda är förmodligen inte önskvärd, vilket den sistnämnda är, men ingendera är en förutsättning för upprättandet av ett kosmopolitiskt medborgarskap.

Till och med en hängiven socialist, som jag själv, borde medge att etablerandet av global demokrati är en sak, etablerandet av global rättvisa en helt annan, och att det senare inte borde tillåtas stå i vägen för det förra.

10. Det konfederalistiska argumentet

I BÖRJAN AV artikeln noterade jag att det finns tre konkurrerande lösningsförslag i förhållande till frågan om hur vi bör hantera de globala problemen. Jag argumenterar för att vi bör försöka upprätta en suverän världsregering. Andra avvisar tanken på en världsregering helt och hållet. Ytterligare andra har dock valt en kompromisslösning, vilken jag har refererat till som »konfederal». Enligt denna idé kan vi mycket väl ha ett slags världsregering, men den bör inte vara suverän: Det bör finnas ett system av delad suveränitet mellan världsregeringen och nationerna. Alltså är det bäst att jag tar upp frågan: Bör världsparlamentet vara suveränt?

Det måste vara suveränt. Det är frestande att argumentera att så snart internationella och nationella ärenden har åtskilts på ett

korrekt sätt, så räcker det om världsparlamentet fattar beslut i de internationella frågorna.¹¹ Men, enligt den syn på kosmopolitisk demokrati som jag försvarar här, är det avgörande att världsparlamentet är suveränt. Det är det, och endast det, som bestämmer på vilken nivå ett bestämt beslut ska tas.

I denna fråga är jag oense med de flesta andra kosmopolitiska författare som har valt ett slags konfederation snarare än en verklig federation.¹² Detta gäller många av de »klassiska» presentationerna av ett kosmopolitiskt synsätt, vilka bygger på distinktionen mellan nationella och internationella frågor, bland dem de som lades fram av världsfederalisterna vid slutet av andra världskriget, vilka endast uppmuntrade en övergång till en federal världsregering för de lagstiftande, verkställande och juridiska makter som »berörde» världsfrågor.¹³ Men så snart vi har fler skäl för en världsregering, förutom det att säkra en varaktig fred, dyker det upp mer komplicerade gränsdragningsfrågor. Nutida exempel på sådana konfederala, snarare än verkligt federala synpunkter är därför utformade i mer komplexa termer. Ett sådant synsätt kan exemplifieras av den brittiske tänkaren David Held, som inte är nöjd med någon enkel uppdelning av frågor i en nationell och en internationell klass och istället föreslår ett komplicerat system för att fördela maktbefogenheter till olika nivåer vad det gäller olika frågor. På detta sätt beskriver han systemet:

Omfattningstestet undersöker omfånget av de människor inom och tvärsöver avgränsade områden som på ett betydande sätt berörs av ett kollektivt problem och en policyfråga. Intensitetstestet uppskattar i vilken grad det tidigare berör en grupp av människor och alltså till vilken grad en nationell, regional eller global lagstiftning eller andra slags ingripanden är berättigade. Det tredje testet, en uppskattning av jämförande effektivitet, försöker bidra med ett medel för att undersöka huruvida ett nationellt, regionalt eller globalt lösningsförslag är nödvändigt vad det gäller att de mål som man försöker uppnå inte kan realiseras på ett adekvat sätt av dem som arbetar på »lägre» nivåer av beslutsfattande. (Held, 1995, s. 236).

Jag accepterar intet av detta. Givetvis förnekar jag inte att olika frågor bör hanteras på olika nivåer. Och jag medger att existerande nationer i de flesta fall bör fortsätta att existera, även när en världsregering har upprättats. Men jag hävdar att i övergången till en världsregering så måste dessa nationer helt ge upp sin suveränitet. De kommer, när världsregeringen väl har upprättats, att fungera på samma sätt som de regionala och kommunala församlingar som finns inom en nation. Denna radikalism har en enkel anledning. Det kan inte finnas någon algoritm som härleder beslut till rätt nivå. Tanken att det är de som berörs av ett beslut som ska ta det är alldeles för vag för att vara till någon nytta. Och det blir ännu värre om vi även måste uppskatta i vilken grad de berörda är berörda. Detta innebär att, hur tjugig den än låter, så är »principen om alla berörda» värdelös för syftet att »begränsa» nationell suveränitet. Och den äldre distinktionen mellan nationella och internationella frågor är extremt vag, politiskt omtvistad och otillräcklig när det gäller de frågor som rör, inte bara krig och fred, utan också miljö, internationell rätt, med mera. Olika politiska ideologier kommer att besvara frågan om vilken nivå ett särskilt beslut tillhör på olika sätt. Men det måste finnas en bestämd plats där frågorna kan sorteras in i lämpliga nivåer.

Anta att det blir konflikt, och det kommer det att bli. Om det inte finns sanktioner som är tillgängliga för den centrala myndigheten, för att understödja ett beslut om hur en fråga ska hanteras, så kommer systemet snart att falla tillbaka till naturtillståndet. Rousseau hade rätt när han påstod att suveränitet är odelbar. (Rousseau, bok II, kap 2).

Enligt mitt förslag är det den centrala politiska myndigheten, världsregeringens sak att bestämma var en fråga ska hanteras. Radikalism är här nyckeln till realism.

11. Risken för en totalitär utveckling

EN SISTA INVÄNDNING mot idén om en suverän världsregering är att den skulle kunna utvecklas till en tyranni. Det är ju faktiskt så, att när vi upprättar en världsregering, om vi gör det, får vi bara ett

försök. När en nationell demokratisk regering har upprättats kan resultatet mycket väl bli fruktansvärt. I synnerhet om en centraliserad militär styrka upprättas och sätts i händerna på världsregeringen, skulle inte det betyda att världsregeringen i sig kan utgöra ett totalitärt hot mot världen? Skulle den inte, om den kunde upprättas, vara en kraftfull och fruktansvärd makt utan like? Skulle det inte vara säkrare att följa Immanuel Kants råd och istället välja en sammanslutning av oberoende nationer? Kant uttrycker sina farhågor på följande sätt:

Ett tillstånd av oberoende stater är ... förnuftsmässigt att föredra framför en universalmonarki, där de andra staterna tvingats till underkastelse under en makt. ... en själlös despoti, som till sist sjunker ner i anarki, uppstår sedan det godas frön krossats. (Kant, s. 81–82).

Kant gör invändningen att världsregeringen måste resultera i en själlös despoti. Denna invändning grundar sig på ett missförstånd, åtminstone när invändningen är riktad mot det slags förslag som har framlagts här. Världsregeringens militära makt behöver inte vara, och borde inte heller vara, så fruktansvärt stark. FN:s styrka behöver bara vara tillräckligt stark för att hindra terrororganisationer i världen, och för att trygga fred och ordning, men inte starkare än så. USA:s militära övertag kommer inte, och borde inte, hotas av världsregeringen. Anledningen till att USA till sist kapitulerar inför den, om det alls sker, måste vara för att det inte tycks finnas någon ytterligare poäng för USA att ensam bära den ekonomiska bördan av att bevara en militärmakt av det slag som vi känner till idag. I en värld där FN garanterar trygghet, och där varken FN eller någon annan makt i världen hotar USA:s militära övertag, kommer det inte längre att finnas något behov av sådana kostsamma djävulskap som USA:s militära system.

Givetvis är detta inte samma sak som att säga att en kosmopolitisk demokrati, såsom politiskt system, är ett idiotsäkert sådant. Världsparlamentet kan övertas av någon typ av fundamentalister, de militära styrkor som världsregeringen förfogar över kan användas för

förtryck, och så vidare. Det finns inget idiotsäkert politiskt system. Men ju mer omfattande ett system är, desto mindre allvarlig är risken för att det kommer att övertas av något väldigt specifikt särintresse.

Det finns ingen radikal och väldigt specifik religiös trosuppfattning, och inte heller någon radikal politisk trosuppfattning, i dagens värld, som tycks kapabel till att kräva trohet från mer än en obetydlig del av världens befolkning. En fundamentalistisk religion kan erövra en nation, eller till och med en hel världsregion, men knappast hela världen. Detta får lov att vara vår källa till hopp och förtröstan inför möjligheten av en kosmopolitisk demokrati.

12. Slutsats

DET GÅR INTE att förneka att många av de problem som mänskligheten står inför har en global natur. Om vi ska lösa dessa problem så måste vi lösa dem på global nivå. Hur ska det gå till? Det tycks, i huvudsak, finnas tre lösningsförslag.

Ett möjligt svar på de globala problemen är att hålla fast vid nationell demokrati och försöka att låta olika slags mellanstatliga och kosmopolitiska medborgarskap vara så »svaga» som möjligt. De globala problemen borde lösas genom fredligt samarbete mellan suveräna och civiliserade nationer.

Ett annat möjligt (eller, efter vad jag har argumenterat, omöjligt) svar är att välja en konfederation av nationer. Varje problem borde lösas på den nivå där problemet kan hanteras på bästa sätt. När detta är något som kräver förhandlingar mellan nationer så ger de upp en del av, men inte hela, sin suveränitet genom att underteckna internationellt bindande avtal.

Ett tredje möjligt svar är att försöka upprätta en åtminstone rudimentär form av ett demokratiskt kosmopolitiskt medborgarskap, i förhoppningen om att det i långa loppet kan finnas en (demokratisk) utvecklingspotential för den.

I denna artikel har det sista svaret försvarats. Mot kritiken att en sådan demokrati skulle vara ytlig (få och begränsade möjligheter kommer att stå öppna för den), och att den kommer vara i händerna på USA:s regering, har försvaret varit att även om det är så,

finns det en potential för denna typ av institution att utvecklas till att bli viktigare och även mer självständig i framtiden. Världen är, i vart fall, i händerna på USA:s regering. Mot kritiken att ett sådant politiskt system skulle kunna utvecklas till en tyranni (av majoriteten över minoriteten) har det hävdats att ju mer allomfattande en politisk organisation är desto mindre allvarlig blir risken. Och det är svårt att tänka sig en politisk organisation som är mer allomfattande än världen själv.

Slutligen, givet att en världsregering är möjlig och önskvärd, hur kan en sådan upprättas? På samma sätt som nationella demokratier har upprättats, på de platser där de har upprättats, tänker jag mig: genom politisk maktkamp. Människor som redan betraktar sig själva som världsmedborgare måste ta ledningen. De måste formulera politiska program, organisera världsomfattande politiska kampanjer, och få igång processen. Nya medier gör att denna typ av politisk aktion inte endast är möjlig utan näst intill oundviklig. Så snart ett fåtal steg har tagits i rätt riktning kommer den demokratiska determinismen att sättas i rullning. Det är i vart fall min förhoppning.

→

Torbjörn Tännsjö är professor i praktisk filosofi vid Stockholms universitet.

Noter

1 Artikeln ingår i forskningsprojektet *Gränslös Demokrati*, vilket är finansierat av Vetenskapsrådet. Artikeln har tidigare presenterats vid ett filosofiskt seminarium vid Stockholms universitet, 2003, vid Nordic Network in Political Theory 24–26 oktober 2003 i Sønderborg, Danmark, vid 2004-års kongress i Durban för Philosophy Society of Southern Africa (PSSA), vid International Social Science Seminar (ISSS), vid Stockholms universitets statsvetenskapliga institution i februari 2004, och på en konferens i Stockholm organiserad i mars 2004 av forskningsprojektet *Gränslös Demokrati*, av vilken denna uppsats är ett första resultat. Många har gett värdefull kritik på uppsatsen. Jag vill särskilt tacka Anne Julie Semb, vid Oslo universitet, Gustaf Arrhenius och Folke Tersman, vid Stockholms universitet, Tony Fluxman vid Rhodes University, och Lena Halldenius vid Lunds universitet. Översättning från engelskan av Karin Enflo.

2 Pionjärerna tycks ha varit Emeric Crucé med verket *Nouveau Cynée* (1623–1624) följt av Anacharsis Cloots *La République universelle* vid tiden för franska revolutionen (1792).

3 Se Singer: »Nöd, överflöd, moral», Unger: *Living High and Letting Die*, Beitz: *Political Theory and International Relations*, samt Pogge: *Realizing Rawls*.

4 Även om Bentham avgjort är mer optimistisk än Kant vad det gäller den närmaste framtiden så är dessa författare överens i sina respektive verk: *A Plan for an Universal and Perpetual Peace* (Bentham) och *Zum ewigen Frieden* (Kant), att oberoende och suveräna nationer kan lära sig att leva tillsammans i fred, givet att vissa inhemska betingelser är uppfyllda (inga kolonier, ingen hemlig diplomati, och en fri press, enligt Bentham, samt ett republikanskt politiskt system, enligt Kant).

5 Denna kontrafaktiska klausul används som försvar mot invändningar med innebörden att Condorcet eller Arrow skulle ha visat att det finns brister i det »populistiska» demokratibegrepp som bygger på idén att majoritetsviljan ska vara avgörande. Jfr Riker, *Liberalism Against Populism* för den mest inflytelserika formuleringen av detta slags invändning.

6 En typisk representant för detta moderata slag av elitism är James Madison. Se Madison, *The Federalist Papers*, no. 10, s. 20. John Adams ger emellertid ett rättframt försvar av idealet. Se Adams, »Letter to John Penn», s. 205, även citerad i Pitkin, *The concept of Representation*, s. 60.

7 Jag använder mig här av de idéer som jag lade fram i boken *Populist Democracy: A Defence*, från 1992 – liknande förslag, en del mindre och andra mer specifika, har lagts fram av många andra tänkare som har behandlat frågan. Ovan har jag nämnt Crucé med sitt pionjärbete från 1623–1624. Det förefaller som om detta tema har återkommit, om och om igen, vid slutet av förödande krig. En diskussion pågick efter slutet av första världskriget, vilken resulterade i upprättandet av Nationernas Förbund. Efter andra världskriget fördes också en intensiv diskussion, med bidrag från viktiga tänkare som Kelsen och A.C. Ewing. Mitt eget intresse för ämnet väcktes vid slutet av det kalla kriget. Det finns ett oräkneligt antal andra moderna förslag; för att nämna några, se Burnheim *Is Democracy Possible?*, Held *Demokrati and the Global Order* och Dower *An Introduction to Global Citizenship*. I modern tid har många tänkare framlagt rätt specifika förslag om hur FN:s institutioner bör reformeras, som, till exempel, Galtung. För en omfattande beskrivning av hans förslag, se »Alternative Models for Global Democracy».

8 I en essä skriven av Habermas, tillika undertecknad av Derrida och publicerad i *Frankfurter Allgemeine Zeitung* i juni 2003. Författarna förespråkar en stark Europeisk union som är kapabel att konkurrera med USA också i militära termer. De är, givetvis, inte de första tänkarna som har utvecklat detta tema; det togs upp redan 1866 av Michael Chevalier, som stödde ett upprättande av Europas förenta stater som en motvikt till den amerikanska »politiska koloss» som höll på att bildas på andra sidan av Atlanten. Se Hinsley *Power and the Pursuit of Peace*, s. 122 om detta.

9 Jag har diskuterat detta tema i »The Secular Model of the Multi-cultural State», *Inquiry*, vol. 38, 1995, s. 109–117.

10 Jag har fått termen »demokratisk determinism» från Michèle Micheletti som av misstag trodde att jag använde den när jag höll ett föredrag om global demokrati vid Stockholms universitets statsvetenskapliga institution. Nu tycker jag att jag borde ha använt den.

11 Den första författaren som introducerade denna idé tycks ha varit James Lorimer, i sin *The Application of the Principle of Relative or Proportional Equality to International Organisations* (1877).

12 Även om mina åsikter är radikala så förefaller det som om jag är överens med några av mina filosofiska kollegor, till exempel A.C. Ewing, som uttrycker sitt hopp om att »... FN:s organisation gradvis ska bli, antingen genom explicita korrigeringar eller genom tysta överenskommelser i det aktiva arbetet, mer likt en federation», *The Individual, the State and World Government*, s. 315 och med Kai Nielsen som, i »World Government, Security and Social Justice», argumenterar för att vi behöver en världsregeringen som en »Leviathan» för att ge oss fred.

13 Se till exempel den inflytelserika Montreux-deklarationen av *World Movement for World Federal Government*, utgiven 1947, (andra paragrafen).

Referenser

- ADAMS, JOHN, »Letter to John Penn», *Works*, iv, Boston, 1852–1865.
- BARRY, BRIAN, »Statism and Nationalism: A Cosmopolitan Critique» i Ian Shapiro och Lea Brilmayer (red), *Global Justice*, New York & London: New York University Press, 1999, s. 12–66.
- BEITZ, CHARLES R., *Political Theory and International Relations*, Princeton: Princeton University Press, 1979.
- BULL, HEDLEY, *The Anarchial Society*, London: Macmillan, 1977.
- BURNHEIM, JOHN, *Is Democracy Possible?*, Cambridge: Polity Press, 1985.
- DOWER, NIGEL, *An Introduction to Global Citizenship*, Edinburgh: Edinburgh University Press, 2003.
- EWING, A.C., *The Individual, the State and World Government*, New York: Macmillan, 1947.
- GALTUNG, JOHAN, »Alternative Models for Global Democracy» i Barry Holden (red), *Global Democracy. Key Debates*, London: Routledge, 2000.
- HELD, DAVID, *Democracy and the Global Order: From the Modern State to Cosmopolitan Governance*, Cambridge: Polity Press, 1995.
- HINSLEY, F.H., *Power and the Pursuit of Peace: Theory and Practice in the History of Relations Between States*, Cambridge: Cambridge University Press, 1963.
- KANT, IMMANUEL, *Om den eviga freden*, övers. Alf W. Johansson, Stockholm: Tidens förlag, 1996.
- KELSEN, HANS, *Peace Through Law*, Chapel Hill: The University of North Carolina Press, 1944.
- MADISON, JAMES, *The Federalist Papers*, New York: Doubleday, 1966.
- NIELSEN, KAI, »World Government, Security and Social Justice» i S. Luper-Foy, (red), *Problems of International Justice*, Boulder: Westview Press, 1988.
- PITKIN, HANNA, *The Concept of Representation*, Berkeley & Los Angeles: University of California Press, 1967.
- POGGE, THOMAS W., *Realizing Rawls*, Ithaca: Cornell University Press, 1989.
- RIKER, WILLIAM, *Liberalism Against Populism: A Confrontation Between the Theory of Democracy and the Theory of Social Choice*, San Francisco: W. H. Freeman, 1982.
- ROUSSEAU, JEAN-JACQUES, *The Social Contract*, Harmondsworth: Penguin, 1968.
- SINGER, PETER, »Famine, Affluence, and Morality», *Philosophy and Public Affairs*, vol. 1, 1972, s. 229–243. Sv. övers. »Nöd, överflöd, moral» i H. Ahlenius (red) *Vad är moraliskt rätt? Texter i normativ etik*, Stockholm: Bokförlaget Thales, 2004, s. 149–160.
- SINGER, PETER, *One World: The Ethics of Globalization*, New Haven: Yale University Press, 2002. Sv. övers. *En värld: Globaliseringens etik*, Stockholm: Bokförlaget Thales, 2003.
- STEINER, HILLEL, »Just Taxation and International Redistribution» i Ian Shapiro och Lea Brilmayer (red), *Global Justice*, New York: New York University Press, 1999.
- TÄNNSJÖ, TORBJÖRN, *Populist Democracy: A Defence*, London & New York: Routledge, 1992.
- TÄNNSJÖ, TORBJÖRN, »The Secular Model of the Multi-cultural State», *Inquiry*, vol. 38, 1995, s. 109–117.
- TÄNNSJÖ, TORBJÖRN, *Hedonistic Utilitarianism*, Edinburgh: Edinburgh University Press, 1998.
- UNGER, PETER, *Living High and Letting Die: Our Illusion of Innocence*, Oxford & New York: Oxford University Press, 1996.
- ZOLO, DANILO, *Cosmopolis: Prospects for World Government*, Cambridge: Polity Press, 1997.